

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

PE PĂMÂNT PACE...

După aproape două mii de ani de când zi de zi se întonează în formă de rugăciune această cerere, cuprinsă în cântarea îngerească: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bună'nvoire“ (Luca 2, 14), se pare a se întrezări pasul prim spre împăciuirea oamenilor, prim înlăturarea războaielor.

În aceste zile se desfășoară cu mare solemnitate la Paris, semnarea pactului împotriva războiului, întocmit de Kellog, între Statele-Unite ale Americii și Franța. Vor fi de față aproape toți miniștrii de externe ai țărilor europene. Ziua aceasta e intitulată „marea zi a păcii“, și sunt pline ziarele de articole elogioase și pline de bucurie.

După marele măcel al războiului mondial și a tristelor urmări de toate ordinele ce s'au revărsat fără milă asupra tuturor țărilor și învinse și învingătoare, conducătorii politici ai statelor treziți ca dintr'un somn urât și-au pus toate stăruințele de a creia alte raporturi între popoare cari să nu mai poată duce la războiu. Instituția *Ligii Națiunilor*, a fost creiată anume în acest scop ca și atâtea pacteri reciproce de neagresiune între diferitele state. Liga Națiunilor, în această direcțiune a făcut servicii foarte mari, aplanând conflicte cari între alte împrejurări ar fi dus la războaie sigure. Nădejdea cea mai mare pentru înfăptuirea păcii mondiale se pune în pactul Kellog.

Frantz B. Kellog este secretar de Stat al Uniunii Statelor-Unite din America și a întocmit acest pact în urma propunerii făcute de dl A. Briand, ministrul de externe al Franței, de a se încheia un pact care să se pronunțe împotriva războiului și să

se renunțe la el ca instrument de politică națională în raporturile lor reciproce. După discuții îndelungate, după ce s'a primit și aderarea celorlalte puteri mari mondiale ca Anglia, Germania, Italia și Japonia, s'a ajuns la încheierea unui tratat multilateral, care să fie semnat de toate popoarele cari vor dori, devenind obligatoriu în mod reciproc pentru toți semnatarii. Până acum au aderat 16 state principale afară de Rusia și semnarea a început cu Franța, în ziua de 27 August c.

În acest scop însuși dl Kellog a venit la Paris. Din partea tuturor se pune mare nădejde în foloasele practice ale acestui tratat, depinzând totala lui reușită și dela conștiința publică pacifică. Înfrățită această conștiință de pace cu silințele oamenilor de Stat pentru a delătura sub orice împrejurări războiul, nădăjduim că până la urma urmelor tot se va ajunge la mult dorita pace de pe pământ.

Iată ce spune însuși dl Kellog într'o conferință a sa:

„Nu pot pretinde că tratate de arbitraj și de conciliere sau chiar tratate prin care se renunță la războiu ca instrument de politică națională, prezintă o garanție sigură împotriva acelor conflicte între națiuni, care au izbucnit în mod periodic încă dela începutul istoriei lumii. Pe lângă tratate mai trebuie ca și conștiința publică să se ridice împotriva ororii și a grozăviei războiului. Popoarele lumii trebuie să se bucure de o minte liniștită, — după cum am mai spus, — și tratate ca acelea despre care am vorbit, precum și silințele oamenilor de Stat spre a sprijini cauza păcii mondiale, pot fi considerate numai ca o parte a acestei probleme. Nu sunt atât de orb încât să cred că mileniul a sosit, dar sunt convins, că lumea face pași mari spre regle-

mentarea pe cale pacifică a diferendelor internaționale și că toată lumea nu dorește decât abolirea războiului ca instituție. Bineînțeles, Statele-Unite nu vor rămâne în urmă în sprijinirea acestei noi mișcări pentru pacea mondială și eu unul atât personal cât și oficial ca secretar de Stat, voi susține totdeauna și voi pleda pentru încheierea unor tratate de arbitraj, de conciliere și împotriva războiului.

Biserica, instituție dumnezească, propovăduitoare a păcii și iubirii dintre oameni, se bucură că în această luptă intră și conducătorii politici ai statelor, cari abia după mii de ani au ajuns să se convingă deplin de necesitatea păcii între state și popoare. Dea Dumnezeu să fie într'un ceas bun semnarea cea dintâi a tratatului Kellog pentru înlăturarea războiului, iar ziua de 27 August 1928, să devină ziua memorabilă a păcii.

Sărbările și pelerinajul dela Rohia

Dacă vom încerca să ne dăm seama despre tot ce se întâmplă în lume și în special despre soartea nu numai a indivizilor ci și a popoarelor, a neamurilor, — vom afla că nu materia este busola care conduce, care schimbă diferitele directive ale vieții omenești; ci din potrivă, *este sentimentul, este sufletul.*

Cât de nimerit ne atrage atențiunea asupra acestui fapt un învățat al bisericii noastre care zice: „Să înțelegem cu toți că ceea ce schimbă lucrurile definitiv în această viață nu-i stomacul — ci *sufletul care este etern.*”

Numai fiind în clar cu acest netăgăduit adevăr vom înțelege opera divină a Mântuitorului care a avut de scop schimbarea totală a omenirii sub toate raporturile.

El nu s'a adresat lumii materiale ci a spus-o respicat: „Impărăția mea nu este din lumea aceasta”. Ernest scrie: „Dacă vrei să fii vrednic de a crește ființe omenești, nu trebuie să bați corpul ca să guvernezi inima, ci să *atingi inima* ca să stăpânești corpul.

Dovadă este trecutul tuturor neamurilor, căci nu ne trebuie multă bătae de cap și

ne vom convinge că soartea lor a depins totdeauna dela sentimentul de care au fost conduse.

Totasemenea și soartea neamului nostru a fost, este și va fi strâns legată de sentimentul religios emanat de învățăturile Mântuitorului (Creștinism) și alimentat în decursul veacurilor de sfânta noastră biserică drept măritoare de Răsărit.

„Simțul religios este puterea care leagă viața omenească, prin radierile ei sufletești și organice, atât cu cauza creatoare a universului, de care ține și ea, cât și cu scopul creațiunii, cât în fine, și cu rostul ei în univers. Pe toate aceste trei legături permanente cari constituiesc la un loc trei coloane *de susținere a vieții*, creștinismul le-a desăvârșit prin ideile lui clare și sublime despre Dumnezeu și lume, și prin pildele lui umanitare și sfinte *asupra binelui infinit.* (Arch. V. Băcăoanul).

Și într'adevăr tot ceea-ce e bun, trainic și fericit în lume își are bazele în creștinismul cu sentimentul lui religios. Iată deci câtă importanță trebuie să dăm noi acestui sentiment. Iată rostul sublim și ideal al bisericii și instituțiunile ei. Iată îndemnul măreț de care erau conduși voievozii din trecut ai neamului nostru când întemeiau cu mari jertfe sfinte lăcașuri de închinare (mănăstiri), ca tot atâtea izvoare de hrană sufletească pentru neam, pentru popor.

Iată pentru ce opresorii seculari ai neamului nostru și cu deosebire din părțile ardelenne primul pas spre stîrpirea noastră au fost să șteargă și urmele acestor sfinte sentinele, ca așa lipsind poporul de hrana sufletească să ne răpească apoi și inima și sufletul nostru.

Sufletul însă fiind etern, n'a succedut Satei să înăbușe cu desăvârșire acest sfânt mărgăritar dumnezeesc din inima neamului nostru, — și iată că deodată cu ruperea lanțurilor trapești a țîșnit și setea după hrana sufletească moștenită dela strămoși, deoarece nici timpul, nici răutatea omenească n'au fost în stare să nimicească aceea ce Dumnezeu a lăsat.

Acestui sentiment este a se atribui și întemeierea unui sfânt lăcaș de închinare, adăpost și mângâiere sufletească în părțile limitrofe ale patriei întregite la poalele Carpaților nordici.

Nu departe de ruinele cetății lui Petru Rareș spre nord-vest, pe latura unei coline, o ramificație din munții Lăpușului, răsare din desimea codrilor de fag modesta dar simpatica bisericuță cu turlele ei, împrejmuită de albele chilii ale călugărilor, formând astfel „Mănăstirea Sfânta Ana“. La depărtare de 1 klm. de șoseaua ce leagă orașul Dej, capitala județului Someș, cu Baia-mare în comuna Rohia într'un loc pitoresc și atrăgător, te conduce un drum șerpuitor printre arborii seculari și împodobiți cu icoane ce reprezintă unele momente din drumul Golgotei, ale Mântuitorului, sus pe piciorul unui delușor (o stâncă) îți răpește privirea acest mic așezământ de pietate.

Distrus-au oamenii cetatea vremelnică alui Petru Rareș, dar iată că după atâtea sute de ani răsărit'a la umbrele foștilor volvozi o altă cetate, care nu va putea fi distrusă de oameni pentru că Duhul Domnului o va păzi.

Tof sufletul însetat de adevăr, de o conștiință curată, de vindecarea boalelor sufletești și trupești, singurele condiții de a apropia pe om de Dumnezeu, dătătorul binelui și a fericirii, după care aleargă omul, numai în atari locuri te poți apropia cu ochii sufletului tău de calea ce te duce la izbândă.

Iată adevăratul scop ce a determinat pe intemeetorul acestui așezământ de recreare în întărire sufletească.

A știut aceasta stăpânul nostru Prea Sfințitul episcop Nicolae al Clujului, care nu numai că în anul 1926 cu o deosebită solennitate a predat-o însuș destinațiunei sale, ci an de an s'a îngrijit ca să nu lipsească acest ținut de mângăierea sufletească a cărei lipsă se constată cu ocazia pelerinajului dela sărbarea hramului care este „Adormirea Maicei Domnului“.

Așa și în anul acesta, reținut de starea sanitară dar condus de grija Sa părintească, a încredințat cu conducerea sărbărilor de hram pe vicarul Orăzii Preasfinția Sa arhiereul Andrei Crișanul, care însoțit de Cucernicia sa C. Mageru, misionarul eparhial al Orăzii și de diaconul episcopiei Clujului V. Bogdan, a condus cu atâta demnitate și pricepere aceste prasnice atât de necesare pentru biserica și neamul nostru din aceste părți.

Încă în ajunul prasnului P. Sf. Sa a sosit în mijlocul nostru. La orele 4 sosind în Dej, unde a fost întâmpinat de protopopul Z. Manu, care atașându-se la suita P. Sf. Sale și-au continuat calea spre Rohia.

La orele 7 sosind în reședința tractului adecă în Târgul-Lăpușului în sunetul clopotelor dela toate bisericile, au descins direct la capela noastră din acest orașel. O poartă triumfală împodobia intrarea și unde din însărcinarea protopopului care însoția pe Prea Sfințitul, preotul N. German în numele tractului și al parohiei centrale în prezența unui public ales a bineventat pe distinsul oaspe. Răspunzând Prea Sfințitul în cuvinte alese, intră apoi în biserică unde împreună cu preoții: N. German, G. Micu, I. Both și Teodor Perhaița oficiază vecernia zilei împreună cu rugăciunea pentru ploaie, ține o scurtă dar binesimțită vorbire poporului adunat în casa Domnului.

În ziua prasnului la orele 8 dimineata, însoțit de preoți și mult popor, își continuă drumul în automobil dela Lăpuș spre Rohia (6 klm) unde se află sf. lăcaș. Pe tot drumul de și era o aglomerație de oameni și automobile a fost ovaționat și primit cu simpatie reprezentantul stăpânului nostru.

La intrarea pe teritorul mănăstirii, împodobită cu un arc triumfal de toată frumusețea și cu inscripția de „Bine-ați venit“ a fost întâmpinat de preoți îmbrăcați în ornate și o mulțime de pelerini. Preotul Al. Herman îl bineventează, iar de aci în procesiune, în sunetele clopotelor dela Mănăstire încunjuțați de mulțimea pelerinilor, parcurg drumul de 1 klm. până la sf. lăcaș.

Laudă se cuvine credincioșilor din Finteuș, cari credem că la îndemnul vrednicului preot Dragoș s'au prezintat atât de frumos de și dela o depărtare de peste 80 klm.

La intrarea în curtea bisericii a fost întâmpinat de harnicul stareț *Severian*, care a făcut atâtea lucruri bune și frumoase pentru mănăstire, însoțit de 2 călugări, preoți și mulțimea pelerinilor.

Imediat s'a început serviciul divin în pridvorul bisericii, pontificând Prea Sfinția Sa însoțit de suita: protopopul Z. Manu, starețul și încă 8 preoți.

Răspunsurile au fost date de un grup de studenți teologi dela academia noastră din Cluj sub conducerea tinărului Gog.

După terminarea serviciului Prea Sfințitul în o vorbire sentimentală scoțind la ivială momente din viața Maicii Domnului și în legătură cu călătoria Sfinției Sale la locurile sfinte a fascinat publicul, atât de ales și numeros. Predarea cu atâta demnitate, situația locului atât de potrivită acestor momente, au contribuit nespuse de mult la pătrunzătoarea cuvântare. O impresie plăcută a făcut și prezența intelectualilor noștri într'un număr atât de frumos, între alții: Primul-președinte de tribunal Dr. A. Bodea, Dr. G. Buzura notar public, judecătorii: Vișinescu și Anghelescu, prim-pretorul I. Bărboș, adv. dr. C. Sima, primarul N. Perhaita și alții mulți cu doamnele și familiile lor.

Nu numai la celebrarea sfintei Liturgii s'a mărginit sărbarea hramului ci încă din ajun a început sosirea pelerinilor. Toți au fost întâmpinați de călugării mănăstirii, s'au mărturisit, s'a făcut priveghiere, și pr. G. Micu a ținut o frumoasă meditație despre „Minunile Maicii Domnului“.

S'a cetit sf. Maslu, s'a cuminecat un număr mare de credincioși.

Cu un cuvânt s'a făcut tot ceea ce servește spre hrana sufletească celor ce au alergat cu credință la aceste frumoase sărbători.

Abia la orele 6 seara s'a răsfirat publicul reîntorcându-se acasă.

Impresiile ce-ți lasă aceste praznice creștinești nu se pot descrie ci numai simți.

Neuitate vor rămânea îndemnurile și pildele de viață dătătoare ce le-au gustat cei cari au avut rara fericire de a lua parte la acest praznic de întărire sufletească și mângăere în greul vieții. N. G.

Tăciunarii Budapestei

Agenți unguri dau foc grânelor

O veste nemai pomenită ne aduc ziarele, că în Oltenia au fost arestați agenți unguri trimiși ai guvernului din Budapesta cu ordinul de a aprinde stogurile și magazinele de grâu. Faptul că în ultimele săptămâni au izbucnit, cu deosebire în Oltenia,

o mulțime de incendii misterioase, cari au mistuit recolta de grâu de pe sute de hectare au pus și pe oameni și autorități pe gânduri. Cercetările făcute în urma incendiilor iscate la Găneasa și Piatra-Olt, au dus la rezultate surprinzătoare. Din feliul cum a izbucnit focul, concludând că a fost pus de o mână criminală, autoritățile din Piatra-Olt au făcut cercetare între toate persoanele suspecte. Între cei cercetați a fost prins și un ungar îmbrăcat în haine de cerșitor care se pripășise de puțină vreme prin Piatra-Olt, făcând pe smințitul, care a fost observat pe la mașina de treer la grâul ce a ars. Luat de scurt a declarat că el este autorul incendiului indicând de complice pe comerciantul Bodin din Slatina, de origine ungar. Cerșitorul dându-și seama de gravitatea mărturisirii, a început să simuleze nebunie.

Comerciantul Bodin arestat și confruntat cu cerșitorul, a declarat că face parte din echipa de 300 de incendiatori angajați de guvernul ungar pentru a pune foc grânelor din România. El era încredințat cu plata tăciunurilor, dând câte 10 mii lei pentru fiecare incendiu reușit.

Continuându-se cercetările, jandarmeria în scurtă vreme au mai arestat în județul Romanați 8 unguri îmbrăcați ca cerșitori, cari toți aveau la ei material inflamabil. Cercetările s'au întins în toate părțile.

Cetești aceste știri și le crezi din domeniul fantaziei. Fiind însă reale te cuprinde suprema indignare ca și îngrijorarea de cele ce este în stare să le facă o țară ca Ungaria, care dela războiu încoace și-a pierdut complet echilibrul moral. Văzând că cu Rothermeere și campania de presă mincinoasă, sămănată în toată lumea, nu ne mai poate strica nimic, au trimis cete de tăciunari criminali cari să nimicească recolta și truda scumpă a unui an de zile, crezând că astfel se va putea răzbuna mai cu efect. Bunul Dumnezeu care toate le vede nu a lăsat prea mult să pustiască în voie hoarda deghizată în cerșitori a celor 300 de tăciunari hortiști. Așteptăm ca guvernul să-și facă datoria, înfierând după cum se cuvine această nelegiuire și spunând lumii cu ce arme civilizate luptă „civilizații“ maghiari, față de „balcanicii“ români.

Colaborarea dintre familie și școală cu privire la educația morală*)

II.

Pentru delăturarea tuturor acestor inconveniente și în vederea unei cât mai bune educații se cere, ca familia să păstreze nu numai un contact intim și permanent cu școala, ci mai mult, să-și coordoneze activitatea cu a școlii. Copilul petrece relativ puțin timp sub supravegherea atentă a educatorului de profesiune. Restul îl petrece venind în contact cu diferite persoane, de variat calibrul moral. Luând în considerare, că neghina morală mai ușor se prinde și prosperează mai repede decât grâul curat al învățăturilor morale, prin contactul extra-școlar îndrumările date de la catedră ușor pot avea soarta semințelor căzute pradă pasărilor răpitoare, sau căzute printre spinii sufocători, și astfel copiii ușor pot sucomba, lipsindu-le lumina și aerul curat al idealismului înălțător de suflete.

Câte neplăceri și câte decepții nu s'ar putea încunajura pe calea aceasta a contactului continuu, care ar contribui la cunoașterea perfectă a individualității fiecărui elev, lucru așa de important la formarea caracterului moral — și la ce rezultate frumoase nu s'ar putea ajunge, dacă acest contact ar avea loc și în împrejurări normale și nu numai în preajma celor trei mari evenimente din viața școlară, când se stabilește situația elevilor, sau în alte cazuri împreunate cu oarecari neplăceri pentru elevi.

Până'n prezent, cu puține excepții conștii de menirea impusă lor de la natură, la atâta s'a redus contactul dintre cei doi factori mențiți a contribui la formarea și întărirea caracterului viitorilor membri ai societății de mâne. În alte țări, ca de pildă în Germania, s'au făcut progrese și pe acest teren, fiind încercările încununare de cele mai bune rezultate. S'a adoptat anume obiceiul, ca părinții să convină odată pe lună cu educatorii copiilor lor, informându-se de situația lor și dând relații obiective asupra celor constatate la dânsii, relatând dacă măsurile recomandate și aplicate de școală au fost sau nu efective. Prin introducerea

și la noi a acestui sistem de educație, care constituie un puternic mijloc de evoluție morală, ne-am apropiat mult de scopul suprem al educației, care este formarea personalității morale, a caracterului. Căci prin școală nu se urmărește crearea de supraproame, de mostre fără valoare pentru societate. Societatea fiind compusă din oameni, din cetățeni, are nevoie de indivizi echilibrați, de ceea ce înțelegem prin caracter moral, în sensul că sub caracter avem să înțelegem un înăunghi de deprinderi bune, rezultate din colaborarea dintre însușirile moștenite și cele adăugate în cursul vieții.

Prin metoda aceasta a colaborării, educatorii ar fi controlați și sprijiniți de familie, care — la rândul său — ar fi silită în față și pentru binele copiilor, să dea o mână de ajutor școlii, convingându-se, că după cum nu toată pasărea ce zboară e bună de mâncat, așa nu tot ce se practică în societate e permis ca să fie cunoscut de copil. Nu numai în politică, ci și în domeniul educației morale sunt chestiuni închise pentru mintea fragedă a copilului. Altcum școala nu va putea remedia singură răul, purificând atmosfera morală a societății (de mâne).

Școala având a pregăti pe copil pentru viața socială, ar urma ca și societatea să aibă oarecari îndatoriri față de creșterea viitorilor săi membri. Aceste îndatoriri, ca și ale familiei, sunt de natură morală. În această privință societatea noastră locală și-a înțeles rolul. Dovadă ne oferă faptul, că'n fiecare an distribue prin exponenții săi, cari sunt cele două organizații feminine, premii celor mai merituoși elevi, dar nu pe teren științific, ci moral. Îndeosebi de semnificativ e faptul, că această inițiativă pleacă de la femei, a cărora menire este de a țese viitorul unei țări, după cum a caracterizat-o așa de potrivit răposata noastră regină, Elisabeta.

Referind la această situație cuvintele Sf. Scripturi „pieirea ta prin tine, Israile“, va trebui să adăog, complectând cele de mai sus în sensul, că dacă mijlocul înălțării unui popor stă în mâna femeii, apoi și decăderea unui popor provine tot prin urmașele Evei. Istoria și în această privință își atrage justificarea de a fi numită măiestră

*) Din cuvântarea festivă ținută la încheierea anului școlar de la liceul „Regina Maria“ din Cluj.

a vieții. Voiu aminti un singur caz din cele multe. Atâta timp cât femcia-și vedea de îndeletnicirile casnice, bucurându-se de stimă, am putea zice aproape de venerațiune, toată lumea stimând în ea pe „matrona romană“, imperiul prospera, formând un puternic bloc de granit, ce nu putea fi sfărmat de nici un dușman. Când însă în viața ei s'a produs o schimbare radicală, vechile virtuți fiind înlocuite de creanțele luxului și a fiicelor sale, atunci și la organizarea imperiului s'a produs o schimbare, încuibându-se trândăvia și lăncezeala, aducând cu sine decăderea, urmată'n curând de dispariția jalnicului imperiu roman.

De sigur, că onoratele doamne din aceste două organizațiuni gemene își dau pe deplin seama de imensul capitol de forță morală ce trebuie plasat în această întreprindere de făurirea unui viitor de aur pentru scumpa noastră patrie.

Cu privire la sistemul acesta, îndreptându-mă către voi, iubite eleve, aș avea de obiecționat, ca cele ce a-ți fost învățate de această distincție, să nu vă încredeți, iar celelalte să nu desperați. Emulația rău înțeleasă duce la egoism, la dispreț și desconsiderare față de semeni, ceeace la nici un caz n'a fost intenția de a se produce. Adevărata emulație nu se face între indivizi, ci fiecare trebuie să emuleze cu sine însuși, căutând să se'ntreacă el pe sine, prestând azi mai mult bine decât ieri. Să vă fie ca un îndemn pururea viu exemplul acelui împărat roman, care'n fiecare seară-și recapitula faptele de peste zi, iar dacă afla, că n'a făcut nici o faptă bună, exclama cu supărare: diem perdidit, adică am pierdut ziua. Incepeți cu practicarea acestui sistem în vacanța cea mult așteptată de voi, care urmează ca o destindere necesară după încordarea de peste an. Timpul acesta petrecut în odihnă, nu trebuie să'nsemne abandonarea totală a cărții. Aceasta e o concepție greșită, de care voi trebuie să vă dați seama în primul rând. Căci după cum mușchii trupului au nevoie de exercițiu continuu spre a-și păstra vigoarea și elasticitatea, întocmai așa și puterile sufletului au lipsă de un antrenament neîntrerupt spre a-și păstra facultatea de percepție și reacțiune ageră, fiind un fapt pe deplin dovedit, că deprinderea face pe măestru, și a-

ceasta nu numai pe teren fizic, ci și intelectual. După cum iarăși un econom condus de principii raționale, nu lasă terenul dintre seceriș și însămânțarea viitoare în părăginire, ci-l lucră, pregătindu-l prin ogor pentru o recoltă mai bogată decât cea precedentă, așa și un elev harnic va petrece timpul dintre două învățături în mod rațional, cultivându-și în mod sistematic forțele sufletului, cari formează baza oricărui progres. Cu acestea Vă dorim tuturor petrecere bună și instructivă și în vederea reluării activității cu forțe refăcute, un călduros „la revedere“ pentru la toamnă.

Pr. Emil Nicolescu.

Din nou agitații pe chestia calendarului

În câteva foi cu caracter bisericesc, de sub direcția unor persoane fără răspundere bisericească, unii cari scriu pentru reclamă personală, alții pentru a avea din ce trăi speculând bunăcredința unora și altora, s'au scris articole întregi contra fixării serbării Sf. Paști la 31 Martie 1929. Nu avem pretenția de a le lămuri ceeace ei nu înțeleg, facem însă o constatare pe care erau obligați și ei să o aibă în considerare, că Sf. Sinod înainte de a aduce hotărârea sa (Nr. 303 din 19/VI. 1927) privitor la data serbării Sf. Paști, a chibzuit mult, incredințând o comisiune cu oameni de specialitate, pentru studierea amănunțită a chestiunii. Nu i-au fost necunoscute nici criticile ce i se vor aduce acestei hotărâri, a preferit această soluțiune, aflându-o ca cea mai bună, încunjurându-se astfel scurtarea postului Sf. Apostoli Petru și Pavel. Dacă Sf. Sinod ar fi adoptat soluțiunea a doua, tot aceiași nemulțumiți s'ar fi ridicat cu injurii și critici cerând soluționarea contrară.

Discuția în jurul datei serbării Sf. Paști nefiind luată în seamă, tocmai din cauza incompetenței celor ce au provocat-o, trecea ușor la ordinea zilei, dacă din ea nu se provoca o alunecare spre noui agitații în chestia calendarului. Agitațiile au fost provocate de o ceată de „mai mulți călugări“ anonimi din Moldova, cari au tipărit un apel plin de ignoranțe teologice și științifice, pe cari l-au răspândit printre cre-

dincioșii eparhiei Moldovei, provocându-i să semneze și proteste la Min. de Culte, cerând reintroducerea vechiului calendar. Merg cu îndrăzneală până acolo, încât cer să fie admiși a se organiza în comunitate bisericească ortodoxă „cu vechiul calendar Nichian“. Atât autoritățile bisericești, cât și cele ale Min. de Culte, fiind sesizate au pornit o severă anchetă pentru stăvilirea acestui curent de răsvrătire contra orânduierilor bisericești și de pedepsire a autorilor morali, a celor „mai mulți călugări“.

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 5360—1928.

Mulțumită publică

La apelul nostru Nr. 8163—1927 am mai primit următoarele danii și colecte pentru zidirea Catedralei:

Primăria municipiului Cluj	400.000 Lei
Ocolul Silvic Ianați, Hotin	2.400 „
„ „ Poienile de Sus-Munte	2.100 „
„ „ Ciuperceni, Dolj	1.505 „
„ „ Beliu, Bihor	1.260 „
„ „ Sănmărtin, Ciuc	1.216 „
„ „ Arad-Caila	1.000 „
„ „ Romuța, Romanți	1.000 „
„ „ Tinca	920 „
„ „ Hodoș, Timiș	870 „
„ „ Abrud	770 „
„ „ Făget	745 „
„ „ Tg.-Ocna, Bacău	550 „
„ „ Răchitoasa, Tecuci	546 „
„ „ Ogradena, Caraș-Severin	500 „
„ „ Tazlău-Neamțu	390 „
„ „ Lipovat, Vaslui	380 „
„ „ Cârțișoara, Făgăraș	365 „
„ „ Nucet, Dâmbovița	360 „
„ „ Câmpulung	340 „
„ „ Furceni, Tecuci	320 „
„ „ Comana, Vlasca	250 „
Pr. Dumitru Păltineanu, Nadășu	200 „
Pr. Tr. Galu, Rogojel	130 „
Ocolul Silvic Șercaia, Făgăraș	120 „
„ „ Mediaș	100 „
„ „ Cotmeana	100 „
„ „ Bara-Olt	20 „
„ „ Hida	20 „
Total	418.477 Lei
Colecta anterioară	3,704.641 „
Totalul general	4,123.118 Lei

Primească cele mai călduroase mulțumiri toți marănimoișii donatori și colectanți.

Cluj, la 6 Iulie 1928.

Consiliul Eparhial.

CRONICĂ

Interzicerea chetelor. *Consiliul de mi-niștrii ținut în Joia săptămânii trecute, constatând că în ultimul timp s'au săvârșit nereguli și abuzuri cu colectele pentru adunarea fondurilor zidirilor de biserici, școli, societăți de binefacere, căminuri etc, guvernul a hotărât interzicerea unor asemenea colecte și chete publice în toate localitățile țării, prevenind și publicul de a nu-și mai da obolul. Noi nu luăm cu toată plăcerea la cunoștință această măsură, fiindcă prea marea năvală de colectatori a provocat-o însuși Min. Sănătății cu ușurința cu care a dat — câte zece de-odată — a autorizațiilor de colectă pentru toate scopurile, fără nici o cercetare prealabilă a necesităților, ci având în vedere interesele de partid și intervențiile potențailor zilei, pentru a-și debarasa promisiunile electorale. Cât timp avea și biserica un cuvânt la acordarea acestor autorizații, nu era cerșitoria de astăzi cu cărți de colectă în fiecare colț de stradă. Nu-i mirare că lumea le-a urât și guvernul e nevoit să le sisteze. Cerem să le trieze, lăsând numai pe cele cu necesități ardente și bine justificate, căci solicitarea obolului public nu poate fi oprită cu desăvârșire și o faptă de milă creștinească face oricine când îi-e cerută la intervale potrivite.*

Casa Culturală „Episcopul Nicolae Ivan“ din comuna Bălan, protopopiatul Ungurașului, în ziua de Duminică 26 Aug. c. a aranjat serbarea „Ziua mamei“, cu un bogat și variat program. S'a început cu un serviciu divin pentru mamele în viață și cele reposate. Au urmat cântări executate de corul societății; Rolul mamei în familie, conferință de dl Cornel Georgea notar cerc., O conferință igienică ținută de medicul cercual dr. Codner. La urmă s'au premiat mamele cari au avut copii mai bine îngrijiți. Venitul curat al acestei serbări a fost destinat fondului de edificare al localului și augmentarea bibliotecii casei culturale. Rezultatul serbării atât moral, cât și material a fost satisfăcător și felicităm pe inițiatori și colaboratori.

Oficiilor parohiale li-se atrage atențiunea că pentru complectarea colecțiilor din „Renașterea“ cu numerii cari le lipsesc, la redacție se mai află o serie de numerii vechi și anume din anul 1923 nr.ii: 5, 7—17 (ultimul); anul 1924 nr.ii: 3, 4—17, 19—30, 32, 34—39, 43—46, 48, 49, 51, 52; anul 1925 nr.ii: 4, 5, 7—11, 13, 16, 18—22, 24—27, 30, 32, 33, 38—41, 44—49, 51, 52; anul 1926 nr.ii: 3, 5, 7, 8, 10—27, 29, 31—33, 35—42, 44—52; anul 1927 și 1928 toți, ceilalți numerii lipsesc. Fiecare oficiu parohial își va revizui colecțiile și numerii ce-i lipsesc și se află la noi, îi va cere prin o mică adresă sau carte postală. Cei cari au mai cerut și nu li s'a răspuns nimic, — din lipsa de organizare a acestui serviciu, — sunt rugați să-și repețească cererile. *Redacția.*

Călugăr exclus din monahism. Episcopia Dunării-de-jos sub Nr. 3222 din 18 August crt. ne încunoștințează, că monahul Ioachim Ciorbea din Sf. Mănăstire Cocos, jud. Tulcea, a fost exclus din monahism pentru rea credință și rele purtări. Urmează, că numitul monah nu poate fi primit la nici o Mănăstire.

Logodnă. Dl George Gligor absolvent al Academiei Teologice din Cluj, cu dșoara Otilia Balint, logodiți. Felicitările noastre.

Confratele „Foaia Diecezană“ din Caransebeș în numărul din 5 Aug. c. ne răspunde indirect observațiilor noastre privitor la publicarea articolelor prin rabinului dr. Samuil Taubes. Motivele sunt: întâi că-i venit în Caransebeș din București, apoi că-i „bărbat cu cunoștințe largi atât în literatura profană cât și în literatura teologică, aprofundând Testamentul nou, precum și scrierile creștine.“ Este — mai departe — „filo-român și cu sentimente patriotice pronunțate“ etc. Ba mai spune că tatăl său a fost 62 ani prim-rabin al Bucureștilor și se bucura de prietinia defunctului Rege Carol I. Toate sunt însușiri frumoase și vrednice de apreciat, pentru a putea însă colabora la o foaie eparhială ortodoxă, oricine poate ști că îi lipsește principala însușire *de a fi creștin*. Publicarea acestor articole a provocat și indignarea corespondentului ziarului „Curentul“ din București care în nr. din 22 Aug., face

câteva observări nu tocmai plăcute la adresa conducătorilor eparhiei Caransebeșului, în legătură cu acest fapt.

† **Dr. Iosif Popovici**, profesor de slavistică la Universitatea din Cluj, a încetat din viață în ziua de 26 August c. în urma unei boli grele. Moartea i-a venit pe neașteptate, a surprins pe mulți, cari îl știau în deplină vigoare fizică și intelectuală, având vârsta abia 52 ani, deaceea a și provocat regretele tuturor cari l-au cunoscut și simpatizat. Lasă o bogată activitate științifică. Ca om al bisericii și bun ortodox în sesiunea trecută a făcut parte din Adunarea noastră eparhială. — Trupul imbalzat în ziua de Luni, a fost așezat pe catafalc în halul Universității, iar Marți a avut loc înmormântarea cu pompă și asistență mare. — Dumnezeu îl odihnească în pace.

Conferința alianței internaționale prin biserică, s'a întrunit și decurge în Praga sub patronajul dlui Massaryk, președintele republicii cehoslovace. La conferință participă 500 delegați, reprezentând 30 de națiuni și aproape totalitatea bisericilor protestante, ortodoxe din Jugoslavia și Rusia, catolice din Cehoslovacia. Biserica română fiindcă nu face parte din această alianță, nu poate participa la lucrările conferinței. Programul conferinței cuprinde discutarea pregătirii desarmării și educația pentru înfrățirea popoarelor prin pacifism. Se vor mai discuta și influința presei și a problemelor sociale și economice asupra războiului și a păcii. Până acum în mod special s'a ocupat cu revizuirea manualelor școlare cu scopul de a elimina din educația școlară tot ceace susțin și alimentează în educație sentimentele războinice între popoare.

Restrângerea numărului advocaților. Guvernul din Ungaria a hotărât să aducă o lege pentru restrângerea numărului advocaților în forma de a nu mai da autorizații pentru practica advocăției, decât în cadrul unui număr fix. Cancelarii nouă se vor deschide numai în cazuri de decese sau de închiderea cancelariilor vechi. Se vede că în Ungaria e un mare număr de proletari intelectuali, sau e un mijloc deghizat pentru a da puțință numai unguirilor de a fi advocați.